

شیوع کرونا و تعطیلات اجباری ناشی از آن در ۱۸ ماه گذشته باعث شده اصناف کشور آسیب‌های بسیاری متحمل شوند

ضرر ۹۰۰ هزار میلیاردی تعطیلات کرونا به اصناف

پروژه واکسیناسیون!

بررسی دست‌های پشت پرده در ماجرای سیاسی کردن واکسیناسیون
با تمرکز بر عملکرد و مواضع رئیس وقت سازمان نظام پزشکی

ویژه‌ها

روایت مرتضی درخشان
خبرنگار اعزامی جام جم به همسایه شرقی

حیرانی به وقت افغانستان

یک لحظه چشم‌هایتان را ببندید و تصور کنید تابه‌حال یک طالب را از نزدیک دیده‌اید؟! اگر همین الان یک طالب در همسایگی شما باشد، چه کار می‌کنید؟ فرار می‌کنید؟ می‌جنگید؟ به پلیس گزارش می‌کنید؟ شما بدون شک در زندگی خود طالبان زیادی را از نزدیک دیده‌اید و با آنها معاشرت کرده‌اید....

درنگ

دیپلماسی سلامت

یکی از مهم‌ترین زمینه‌ها در حوزه فعالیت سیاست خارجی هر کشور، تامین منابع ملی است. درواقع ما باید وزارت امور خارجه را یک ایران خارج از کشور و خارج از مرز بدانیم، یعنی وزیر خارجه، وزیر بهداشت ایران در خارج از مرزها است. بر همین اساس، او می‌تواند به‌واسطه رایزنی گسترده با کشورها، در جهت تامین منابع ملی که این روزها مهم‌ترین آن، حفظ سلامت مردم و مقابله با ویروس کرونا است، نقشی اساسی ایفا کند.

بدیهی است که در حال حاضر مهم‌ترین مساله کشور، واکسیناسیون عمومی است. ما نیاز داریم که ابتدا این موضوع را حل کنیم و بعد به سایر مشکلات بپردازیم؛ یعنی اگر دولت جدید بتواند برای بسیاری از مشکلات کشور چاره‌ای بیاندیشد، در حالی که واکسیناسیون گسترده کرونا اتفاق نیفتد، تقریباً می‌شود گفت که دولت هیچ دستاوردی نداشته است. به همین علت است که دولت جدید بعد از استقرار، تلاش‌های زیادی را برای سامان دادن و تسریع فرآیند واکسیناسیون عمومی انجام داد.

در این میان دستگاه دیپلماسی نقش بسیار موثری داشت؛ چراکه شاهد هستیم در یک ماه گذشته، بیش از ۱۵ میلیون دوز واکسن وارد کشور شده است. در این میان وزیر امور خارجه، جلسات متعددی با مسئولان سفارت‌های خارجی داشته و شواهد نشان می‌دهد که زمینه برای واردات واکسن تسهیل شده، چنان‌که می‌بینیم فرآیند واکسیناسیون هم سرعت بیشتری گرفته است.

این مساله نشان می‌دهد دیپلماسی تا چه اندازه می‌تواند در تک‌تک اجزای کشور تأثیر داشته باشد.

در واقع به همان اندازه که دستگاه دیپلماسی ما می‌تواند با تعاملی که با سایر کشورها دارد، کمک کند اقتصاد کشور بهتر شود و مشکلات ناشی از تحریم‌های ظالمانه علیه کشور ما کاسته شود، به همان اندازه هم دیپلماسی فعال دولت جدید در زمینه سلامت، می‌تواند راهگشا باشد که به نظر می‌رسد تا به امروز بوده است. موضوعی که در دولت قبل شاهدش نبودیم و درگیری‌های جناحی و سیاسی اجازه نمی‌داد مسؤولیت واقعی وزارت امور خارجه که تامین امنیت ملی است، منجر به دسترسی به این واکسن‌های وارداتی بشود. خدا را شکر می‌کنیم که در حال حاضر، همان‌طور که رهبر انقلاب تأکید کردند، واکسن‌های با کیفیت از کشورهای معتبر در حال ورود به کشور است.

روندی که می‌تواند کمک کند تا علاوه بر رفع مشکلات کشور، زمینه بهبود وضعیت داخلی کشور نیز اتفاق بیفتد. همچنین مسیر دیپلماسی سلامت هم باز شود و منحصر به بحران همه‌گیری کرونا و ویروس کووید-۱۹ نباشد. درواقع ما انتظار داریم که این تعامل گسترده با کشورها و رایزنی‌های متعدد در دیگر زمینه‌های پزشکی ایران هم ادامه داشته باشد؛ چراکه ایران به عنوان یکی از قطب‌های پزشکی در غرب آسیا می‌تواند به همکاری‌ها با دیگر کشورها ادامه دهد.

دیدگاه

حرکت پرشتاب قطار افول ایالات متحده

نیویورک‌پست با اشاره به نتایج نظرسنجی هفته گذشته، درخصوص وضعیت رئیس‌جمهور آمریکا، جو بایدن که با موجی از انتقادهای درباره آنچه در افغانستان روی می‌دهد، مواجه است، تأکید کرد از هر ۱۰ آمریکایی شش نفر معتقدند کشور در حال خارج شدن از مسیر است. کاهش محبوبیت رئیس‌جمهور بایدن در نظرسنجی‌ها بعد از خروج یا به عبارت بهتر فرار فرماندهان و سربازان پیشرفته‌ترین ارتش دنیا در کنار مواضع انتقادی برخی متحدان این کشور، نشان از حرکت پرشتاب قطار افول ایالات متحده دارد.

افکار عمومی آمریکا به‌درستی به دنبال سرخ‌هایی از چرایی هزینه چند ده میلیارد دلاری در افغانستان از جیب مردم و نیز فرجام تسلیحات به جامانده آمریکا در کابل در روایت خروج ارتش ایالات متحده است اما ظاهراً اغلب رسانه‌های جریان اصلی (mainstream) با تاسی از نظریه مارییج سکوت، قصد رمزگشایی از آن نداشته و نظاره‌گر هستند تا مطالبه‌گر. بنا بر گزارش نشریه آمریکایی فوربس، گزارش‌های مربوط به تسلیحات ارائه شده به افغانستان از سال ۲۰۰۱ تاکنون بالغ بر ۸۲ میلیارد و ۹۰۰ میلیون دلار، به دستور رئیس‌جمهور آمریکا از وب‌سایت‌های فدرال حذف شده است. این اطلاعات حذف شده شامل جزئیات ۲۰۸ قرونه هواپیما و بالگرد، ۲۵ هزار خودروی جنگی، ۳۵۰ هزار تفنگ، ۶۰ هزار مسلسل و ۲۵ هزار خمپاره انداز می‌شود.

مالیات‌دهندگان آمریکایی بر این باورند که هزینه تجهیزات ارائه شده از سوی آمریکا را پرداخت‌اند و باید بتوانند این پول را ردیابی کنند و دولت بایدن باید در این زمینه مسؤول و پاسخگو باشد. بدون تردید این پاسخ بایدن در مصاحبه با رسانه‌ها که «راهی به‌جز این نداشتیم» اقناع‌کننده افکار عمومی آمریکا نبوده و روزهای سخت‌تری پیش روی ساکنان کاخ سفید رقم خواهد خورد.

آمریکا از نظر مالی و هزینه‌های مستقیم و غیرمستقیم، دو تریلیون دلار در افغانستان هزینه کرده است؛ هزینه‌هایی که با بدترین افتضاح برای ناتو از زمان تأسیس آن یعنی اخراج از افغانستان پایان پذیرفت. پایانی که آن را باید ادامه رفتارهای یکجانبه‌گرایانه ترامپ در دوران ریاست‌جمهوری به شمار آورد. وضعیت داخلی و خارجی آمریکا نشان می‌دهد واشنگتن دیگر نمی‌تواند از مؤلفه‌های قدرت خود از جمله مؤلفه‌های نظامی برای مداخلات طولانی‌مدت در کشورها استفاده کند. آمریکایی‌ها بسیار تلاش داشته‌اند زوال ابرقدرتی خود را نزد افکار عمومی در نظام بین‌الملل و هم‌پیمانان خود کتمان کنند و نظریه مربوط به یک قدرت در حال افول را غیرمعتبر نشان دهند. بدون تردید باور به پایان ابرقدرتی آمریکا نزد افکار عمومی، فرآیند شکست‌های پی‌درپی آنان و هم‌پیمانانشان در نقاط مختلف جهان را سرعت خواهد بخشید.

علی فهیم‌دانش

پژوهشگر حقوق بین‌الملل و رسانه

یادداشت

صحنه‌آرایی آمریکا در آژانس

متقاعد کند. در روزهای اخیر مقامات مختلف اروپایی هم تماس‌هایی با ایران داشتند و به‌ضرورت بازگشت ایران به برجام اشاره کرده‌اند. به‌هرحال روشی که ایران در خصوص مواضع غرب و آمریکا در پیش گرفته، رویکرد درستی است و باید با صبر مراتب را سنجید و درعین‌حال به اروپاییان بگوییم اگر قصد آمریکا حضور دوباره پای میز مذاکره است، باید با نگرش متفاوتی بیاید و تصور نکند با فشار آوردن می‌تواند امتیاز بگیرد. این مساله البته در اظهارات وزیر محترم خارجه ایران در مذاکرات تلفنی با همتایان اروپایی خود مورد تأکید بود. این رویکرد جمهوری اسلامی ایران باید ادامه پیدا کند و درعین‌حال در موضع برجام هم تکلیف روشن و زمان برای مذاکره تعیین شود. نکته قابل‌تأمل دیگر، موضع روس‌هاست که اعلام کردند با قطعنامه احتمالی اعضا در آژانس بین‌المللی انرژی اتمی علیه ایران، مخالفت خواهند کرد. این واکنش از این جهت محل تأمل است که رابرت مالی برای همراه کردن روسیه به این کشور سفر کرده بود و به‌محض خروج مالی از روسیه، مقامات این کشور چنین موضعگیری‌ای انجام دادند. این موضوع نشان می‌دهد سفر مالی به روسیه حداقل در این زمینه‌ها شکست‌خورده است و گرچه ممکن است روسیه و آمریکا در برخی موضوعات با هم اتفاق‌نظر داشته باشند اما با این وصف، سفر مالی به روسیه برای آمریکا بدون دستاورد بوده است. نکته دیگر موضوع، ارسال پرونده ایران به شورای امنیت از سوی آژانس است که البته در آن تردید دارم. چراکه اگر این اتفاق بیفتد به روابط ایران با آژانس لطمه جدی وارد خواهد شد. از سوی دیگر بعید می‌دانم که اعضای شورای حکام دچار چنین بی‌عقلی‌ای شوند اما حتی در صورت ارسال پرونده ایران به شورای امنیت، موضوع با مخالفت روسیه مواجه خواهد شد. درمجموع همه داده‌ها نشان می‌دهد آمریکا باید از سیاست فشار دست بردارد و شرایط کنونی را در نظر بگیرد و واقعیت‌ها را ببیند و بدون زیاده‌خواهی پای میز مذاکره بیاید.

حمیدرضا آفشی

سخنگوی پیشین وزارت خارجه

خبرها حاکی است که شورای حکام آژانس بین‌المللی انرژی اتمی روز دوشنبه در وین تشکیل می‌شود. در چنین شرایطی آمریکا در پی آن است که با فرار روبه‌جلو، صحنه‌آرایی و به‌گونه‌ای وانمود کند که گویی ایران نقض برجام کرده است. این در حالی است که ایران بعد از خروج آمریکا از برجام همچنان به این توافق پایبند ماند.

واقعیت آن است که خروج ایالات متحد از برجام ادامه نقض‌های این کشور از توافق بوده است. بعضاً ذهن‌ها به این سمت می‌رود که آمریکا با خروج از برجام این توافق را نقض کرده درحالی‌که حتی زمانی که ایالات متحده در زمان اوباما در برجام بود به هیچ‌یک از تعهدات خود در قبال تسهیل روابط تجاری و بانکی عمل نکرد و مانع فروش نفت ایران شد. زمانی هم که ترامپ روی کار آمد آمریکا از برجام خارج شد و در شرایط فعلی هم ایالات متحده اقداماتی را شروع کرده و در پی یارگیری از برخی کشورهاست.

در همین ارتباط رابرت مالی، نماینده ویژه دولت جو بایدن در امور ایران به روسیه رفت و قرار است هفته آینده به پاریس برود و درباره ایران با مقامات این کشور به بحث و تبادل‌نظر بپردازد.

این مساله در کنار برخی موضعگیری‌های آقای گروسی، مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی هم قابل‌تأمل است. واقعیت آن است که در قبال برجام مانند طرف‌های مقابل تکالیف و وظایفی داشتیم و ما به همه تکالیف عمل کردیم اما طرف‌های مقابل بی‌تعهدی کردند. حتی بعد از خروج آمریکا از برجام، اروپایی‌ها عنوان کردند ۱۱ تعهد برای ما انجام می‌دهند اما حتی پیش‌پاافتاده‌ترین تعهد آنها که برقراری سازوکار اینستکس بود هم راه به جایی نبرد. در چنین شرایطی آمریکا در پی آن است که اعضای آژانس را برای تحت‌فشار قراردادن ایران

جناب آقای دکتر یونس شکرخواه

در گذشت پدر گرامیتان را تسلیت عرض نموده، از درگاه خداوند برای آن مر حوم غفران و برای بازماندگان صبر و اجر مسئلت می‌نمایم.

موسسه فرهنگی - مطبوعاتی جام جم

برادر ارجمند، جناب آقای حاج حسین سازور

در گذشت همسر گرامی جنابعالی را که از بانوان مومنه و محبان اهل بیت (ع) بود تسلیت می‌گویم. از درگاه خداوند تعالی برای آن مر حومه مغفوره علو در جات و برای بازماندگان صبر و اجر مسئلت دارم.

علی عسکری - رئیس سازمان صدا و سیما

برادر ارجمند، جناب آقای حسن رحیم پور ازغدی

در گذشت پدر بزرگوار جنابعالی آقای حاج حیدر رحیم پور ازغدی را که چهره‌ای انقلابی و مبارز بود، تسلیت می‌گویم. مبارزات حق طلبانه آن چهره انقلابی علیه رژیم پهلوی و خدمات ایشان به انقلاب و نظام اسلامی همواره در اذهان مردم باقی خواهد ماند. از درگاه خداوند تعالی برای آن بار دیرین امام خمینی (ره) و مقام معظم رهبری (مدظله العالی) علو در جات و برای بازماندگان بویژه خاندان مکرّم رحیم پور ازغدی صبر و اجر مسئلت دارم.

علی عسکری
رئیس سازمان صدا و سیما